

# Samsa çawuş

Category: Kitapcy, Taryhy şahslar  
написано kitapcy | 23 января, 2025  
Samsa çawuş TARYHY ŞAHSYÝETLER -15:

## ► SAMSA ÇAWUŞ

«Gurulyş. Osman» teleserialynda egnine böri kelleli möjek derisi aýlanan pişge murtly daýaw pyýada köpleriň ünsünü çeken bolsa gerek. Ärtogrul Gazynyň ýakyn dosty bolan bu edermen türkmen ýigidiniň ady Samsa çawuş bolup, ol Ärtogrul beg aradan çykansoňam, esli ýyllap Osman Gazydyr onuň ogly Orhan Gaza wepaly gulluk edipdir. Ady geçen teleserialda Samsa çawuşyň obrazyny Ysmaýyl Hakky Ürün, «Direliş. Ärtogrul» teleserialynda bolsa Melih Özdogan janlandyrýar. Yöne «Direliş. Ärtogrulyň» 101-nji bölümünde Samsa alp Titan tarapyndan öldürilýär.

## ■ Samsa çawuş kim bolupdyr?

Osmanly döwletiniň gurulyşyna giden ýolda ilkinji ädimleri äden Ärtogrul Gazy bu ýolda özüne birgiden wepaly dost edinipdir. Ol merdana ýigitleriň gujur-gaýraty, tutanýerliliği netijesinde türkmenleriň gaýy boýy az wagtyň içinde kuwwatly döwlete öwrülipdir. Taryhy çeşmeler arkaly atlary bize gelip ýeten jigitlerden iň meşhurlary Goñur alp, Turgut alp, Akja goja, Aýkut Alp, Abdyrahman alp we Samsa çawuş dagylardyr.

Samsa alp osmanly türkmen taryhynda ilkinji bolup «çawuş» çinini ulanan alpdyr. Samsa çawuşyň maşgalasy we tiresi inegölle rumlaryň eden-etdiliklerinden ýadansoň Söwüdi terk edip Mudurny sebitlerine göç edýär. Yöne olar gaýy boýuna bolan tabynlygyny saklapdyrlar.

Osman beg Sarygaýa ýörişine çykanda peder dosty Samsa çawuş bilen gabatlaşýar. Çawuş Osman Gaza elinden gelen kömegini gaýgyrmagy. Sebiti baş barmagy ýaly bilýän Samsa çawuş iň gysga ýollary, ol ýerleriň gowşak nokatlaryny Osman Gaza salgy berendigi üçin ýeňiş aňsatlyk bilen gazanylýar.

Osman Gazy Sarygaýa ýeňinden on ýedi ýyl geçensoň Sakarýa ýörişine çykýar. Bu ýörişde-de Samsa çawuşyň hyzmaty uly bolupdyr. Lefkä we Çadyrla baranlarynda her iki galanyň tekfury-da aman diläp galanyň açarlaryny Osman Gazynyň eline getirip berýärler.

Samsa çawuş täze eýelenen bu iki galanyň häkimligini etmek isleýär. Emma Osman Gazy onuň bu talabyna garşıy gidipdir. Şonda ol çawuş dostuna şeýle diýipdir:

– Seniň munyň dogry hereket däl. Eger biz boýun sunanlaryň mal-mülküni elinden alsak, hiç kim bize ytagat etmez. Onsoň biz dowamly urşup ýörmäge mejbur bolarys.

Elbetde, Osman Gazy mährem çawuşyny-da nägile etmändir. Oňa Yenişehir sebitlerindäki bir galany berip, dostonuň göwnünü tapypdyr.

Ynha, diňe şunuň özem Osmanly döwletiniň nähili adalatly bolandygyny görkezýär. Aman diläp boýun sunan duşmanyň janyny, malyny, galasyň özüne bagışlan näçe hökümdar barka bu dünýäde?!.

Samsa çawuş 1330-nji ýylda Wizantiýa bilen Osmanlynyn arasyndaky Pelekanon meýdan söweşinden kän wagt geçmänkä aradan çykypdyr. Onuň gabryr häzirki Türkiýäniň Mudurna golaý Hajy Musalar obasyndadır.

@ Kitapçylar. Taryhy şahslar